

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

METHODICAL GOING IS NEAR CLASSIFICATION OF LEASING IN UKRAINE: PROBLEMS AND PROSPECTS

Стаття присвячена дослідженню різноманітних підходів до класифікації видів лізингу. Для здійснення дослідження лізингової діяльності та організації цілеспрямованої практичної роботи з засвоєння лізингу важливе значення має правильне визначення можливих його видів і способів їх реалізації, оскільки в світовій практиці існує значна кількість класифікацій лізингових відносин.

Статья посвящена исследованию разнообразных подходов к классификации видов лизинга. Для осуществления исследования лизинговой деятельности и организации целеустремленной практической работы с освоения лизинга важное значение имеет правильное определение возможных его видов и способов их реализации, так как в мировой практике существует значительное количество классификаций лизинговых отношений.

The article is devoted research of the various going near classification of types of leasing. For realization of research of leasing activity and organization of purposeful practical work on mastering of leasing correct determination of his possible kinds and methods of their realization has an important value, the more so, that world practice produced the numerous variants of leasings relations.

Ключові слова: класифікація, лізинг, види лізингу, класифікаційна ознака, лізингова діяльність.

Вступ. Усталення ринкових відносин в Україні все ще супроводжується значним погіршенням стану суб'єктів господарювання. Про це свідчать результати роботи як окремих підприємств, так і національного господарства загалом. Подолання наслідків кризи та недоліків економічних реформ років незалежності, прискорення темпів розвитку національної економіки можливе, на наш погляд, в першу чергу на основі якісно нового рівня продуктивних сил і потребує відновлення виробничого апарату, заміни фізично зношених і морально застарілих основних фондів, впровадження прогресивних технологій. Світовий досвід показує, що реальним інструментом вирішення даних проблем виступає запровадження лізингової діяльності.

У світовій практиці лізинг одержав стрімкий розвиток менше ніж за п'ятдесят років і сьогодні займає свою ринкову нішу, чітко характеризуючись якісною видовою характеристикою. В Україні, незважаючи на сформовані основні передумови для його безпосереднього впровадження, рівень

використання лізингу залишається низьким. Так, сучасний ринок лізингових послуг характеризується різноманітністю видів та форм лізингу, а також наявністю на ринку лізингових послуг понад 100 компаній. В той же час їх діяльність оцінюється досить низькими показниками.

Питаннями класифікації лізингу займаються такі вітчизняні автори: Н.Н. Внукова [6], А.М. Турило [6], Н. Гришко [8], Т.І. Топішко [7], В.І. Міщенко [8], А.Г. Завгородній [9], В.В. Іванишин [10], В.С. Різник [7], А.Г. Барабаш [7], та закордонні науковці: В.А. Горемикін [6], В.Д. Газман [7], М.І. Лещенко [9], Л.Н. Прилуцький [9], Х.Й. Шпітлер [10].

Не применшуючи внесок означених праць у теорію лізингу, слід зауважити, що в сучасній класифікації видів лізингу все ще відсутні єдність, визначеність, упорядкованість у термінології, яка б мала забезпечувати категоріальний апарат теорії і практики лізингової діяльності. Не винятком є й вітчизняне законодавство, де також відсутня комплексність у визначенні сутності та видової характеристики лізингу, що утруднює не лише його застосування, а й регулювання, знижує довіру суб'єктів господарювання до його застосування. Саме тому ці питання потребують свого нагального вирішення.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є систематизація видів лізингу у класифікаційну систему та виявлення специфічних особливостей зазначених видів. Для реалізації мети дослідження поставлено і вирішено наступні завдання: досліджено існуючі підходи до класифікації лізингових відносин; виявлено основні напрями здійснення лізингової діяльності; встановлено найбільш суттєві критерії класифікації видів лізингу.

Методологія. В дослідженні використано методи порівняльного аналізу, за допомогою яких проводиться дослідження різних підходів класифікації лізингових відносин; системний метод, за допомогою якого досліджуються особливості здійснення різних видів лізингової діяльності, а також вивчається законодавча база з питань лізингових відносин; метод абстракції, за допомогою якого виділяються найбільш суттєві критерії класифікації видів лізингу.

Результати дослідження. Аналіз основних теоретичних підходів стосовно сутності та класифікації форм лізингу показав, що в більшості літературних джерел відсутнє загальноприйняте визначення лізингу як економічної категорії і, відповідно, немає чіткості щодо його видової сутності. Одні автори ототожнюють лізинг з орендою, прокатом, кредитом, інші – розглядають як особливий вид інвестиційної, підприємницької чи господарської діяльності. Наявність діаметральних поглядів щодо визначення лізингу свідчить про складність цього виду діяльності та недостатнє його теоретичне вивчення, відсутність єдиної методології дослідження та структурування.

Саме тому за доцільне уточнити як саму природу лізингу, так і характеристику його видової структури, керуючись насамперед економічними та юридичними підходами до розуміння даного явища.

Проаналізуємо законодавство країни, яке прямо чи опосередковано регулює лізингові відносини.

Так, у ЦКУ лізинг поділяється на прямий та непрямий [2]. При прямому лізингу лізингодавець передає або зобов'язується передати другій стороні (лізингоодержувачеві) у користування майно, що належить лізингодавцю на праві власності і було набуто ним без попередньої домовленості із лізингоодержувачем. При непрямому ж лізингу майно спеціально купується лізингодавцем у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов. Також у Кодексі зазначається, що особливості окремих видів і форм і лізингу встановлюються законом, але у Законі України «Про фінансовий лізинг» відсутні норми, які б визначали види і форми лізингу [4]. Більше того, фінансовий лізинг і є лише одним з видів лізингу.

У Господарському кодексі надається інша класифікація, а саме зазначається, що залежно від особливостей здійснення лізингових операцій лізинг може бути двох видів – фінансовим чи оперативним. За формою здійснення лізинг може бути зворотним, пайовим, міжнародним тощо [1]. Сутність кожного з видів у Кодексі не розкривається.

Визначення фінансового і оперативного лізингу дається у Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» [5]. Згідно з Положенням фінансова оренда (лізинг) – оренда, що передбачає передачу орендарю всіх ризиків та вигод, пов'язаних з правом користування та володіння активом. Оренда вважається фінансовою за наявності хоча б однієї з наведених нижче ознак:

- 1) орендар набуває права власності на орендований актив після закінчення строку оренди;
- 2) орендар має можливість та намір придбати об'єкт оренди за ціною, нижчою за його справедливую вартість на дату придбання;
- 3) строк оренди становить більшу частину строку корисного використання (експлуатації) об'єкта оренди;
- 4) теперішня вартість мінімальних орендних платежів з початку строку оренди дорівнює або перевищує справедливую вартість об'єкта оренди;
- 5) орендований актив має особливий характер, що дає змогу лише орендареві використовувати його без витрат на його модернізацію, модифікацію, дообладнання;
- 6) орендар може продовжити оренду активу за плату, значно нижчу за ринкову орендну плату;

7) оренда може бути припинена орендарем, який відшкодовує орендодавцю його втрати від припинення оренди;

8) доходи або втрати від змін справедливої вартості об'єкта оренди на кінець терміну оренди належать орендарю.

Операційна оренда, згідно з Положенням, це оренда інша, ніж фінансова.

Поділ лізингу на фінансовий і оперативний дається і в Законі України «Про оподаткування прибутку підприємств» [3]. В Законі говориться, що лізингові (орендні) операції здійснюються у вигляді оперативного лізингу (оренди), фінансового лізингу (оренди), зворотного лізингу (оренди), оренди землі та оренди жилих приміщень. Стосовно оренди землі та жилих приміщень, то дані відносини є у чистому вигляді орендними, тому на даному етапі нашого дослідження вони нас не цікавлять.

Щодо оперативного та фінансового лізингу, то у Законі подібно до П(С)БО 14 оперативний лізинг визначається як господарська операція, що здійснюється на умовах інших, ніж передбачаються фінансовим лізингом (орендою).

Фінансовим лізинг (оренда) вважається, якщо лізинговий (орендний) договір містить одну з таких умов:

1) об'єкт лізингу передається на строк, протягом якого амортизується не менше 75 % його первісної вартості за нормами амортизації, визначеними у цьому Законі, та орендар зобов'язаний придбати об'єкт лізингу у власність протягом строку дії лізингового договору або в момент його закінчення за ціною, визначеною у такому лізинговому договорі;

2) сума лізингових (орендних) платежів з початку строку оренди дорівнює або перевищує первісну вартість об'єкта лізингу;

3) якщо у лізинг передається об'єкт, що перебував у складі основних фондів лізингодавця протягом строку перших 50 % амортизації його первісної вартості, загальна сума лізингових платежів має дорівнювати або бути більшою 90 % від звичайної ціни на такий об'єкт лізингу, діючої на початок строку дії лізингового договору, збільшеної на суму процентів, розрахованих з врахуванням облікової ставки Національного банку України, визначеної на дату початку дії лізингового договору на весь його строк;

4) майно, яке передається у фінансовий лізинг, є виготовленим за замовленням лізингоотримувача (орендаря) та після закінчення дії лізингового договору не може бути використаним іншими особами, крім лізингоотримувача (орендаря), виходячи з його технологічних та якісних характеристик.

Зворотній лізинг визначається у Законі як господарська операція фізичної чи юридичної особи, що передбачає продаж основних фондів фінансовій організації з одночасним зворотнім отриманням такою фізичною чи юридичною особою в оперативний або фінансовий лізинг.

Проаналізувавши дані у законодавстві класифікації, можна зробити висновок, що у ньому відсутні чітко визначені класифікаційні ознаки, за якими класифікуються лізингові відносини. Також надані умови, за якими ми можемо віднести лізингові відносини до тієї чи іншої форми, не є повними, а деякі з них є суперечливими. Що стосується Закону України «Про фінансовий лізинг», який є нормативним актом, що безпосередньо регулює лізингові відносини, то варто зазначити, що у ньому йде мова лише про фінансовий лізинг, який є лише видом лізингу. Тому необхідним є аналіз праць вчених, які займалися дослідженням цього питання.

Слід зауважити, що в наукових дослідженнях кількість класифікаційних критеріїв значно більша, але в свою чергу вона має й більше протиріч. Це пов'язано з тим, що у науковій літературі відсутня загальноприйнята класифікація форм і видів лізингу. Разом з тим, спостерігається розмаїття класифікаційних ознак лізингової діяльності, які вибираються як узагальнюючий критерій систематизації форм і видів. Автори на власний розсуд їх упорядковують. Тому автор вважає за доцільне проаналізувати існуючі класифікації та уточнити зміст конкретного виду лізингу, критерії виділення та механізм включення його у структуру класифікації [10].

В результаті аналізу та систематизації різних юридичних та економіко-правових підходів до класифікації лізингової діяльності доцільно їх уточнити та поглибити. Це дасть можливість виявити їх сутність та ще більш ґрунтовно пояснити природу і функціональну спрямованість самої лізингової діяльності.

Форми організації і техніки лізингової угоди. Залежно від форми організації лізингової операції, на нашу думку доцільно розглядати:

- прями́й лізинг – це вид лізингової операції, при якому лізингодавець передає другій стороні (лізингоодержувачеві) у користування майно, що належить лізингодавцю на праві власності і було набуто ним без попередньої домовленості із лізингоодержувачем;

- непрямий, або опосередкований лізинг – вид операції, при якому лізингодавець купує майно у виробника (постачальника) для передачі його в лізинг за попереднім замовленням та відповідно до специфікацій і умов лізингоотримувача;

- зворотній лізинг – полягає в тому, що виробник майна спочатку продає його лізингодавцю, а потім сам же і отримує цей об'єкт у лізинг. Отже, при такій операції один і той самий суб'єкт виступає і постачальником майна, і лізингоотримувачем цього самого майна;

- сублізинг – це вид піднайму об'єкта лізингу, відповідно до якого лізингоодержувач передає майно, отримане від лізингодавця за договором лізингу, у користування третій особі за договором сублізингу.

В той же час деякі автори виділяють за даною класифікаційною ознакою ще й так званий «лізинг постачальнику». Цей вид є подібним до зворотного,

відрізняючись тим, що постачальник обладнання хоч і виступає в ролі продавця і лізингоодержувача одночасно, але не являється користувачем майна, яке він обов'язково передає в сублізинг третій особі без погодження з лізингодавцем [8]. Але, на нашу думку, виокремлення подібного виду лізингу не є доцільним і не відповідає чинному законодавству України. Так, згідно п.2 ст.5, у разі передачі предмета лізингу в сублізинг обов'язковою умовою договору сублізингу є згода лізингодавця за договором лізингу, що надається в письмовій формі [4]. Отже, без відома лізингодавця операція сублізингу здійснюватись не може.

Навіть незважаючи на вказане вище, лізинг постачальнику, у частині здійснення операції лізингу, є повністю схожий зі зворотнім лізингом. А подальша передача у сублізинг може відбутися і при інших видах лізингу (прямого, непрямого і зворотного), тому це не може бути визначальним в даній класифікації. Отже, на нашу думку, доцільним є поділ залежно від форми здійснення угоди на прямий, непрямий, зворотній та сублізинг.

Необхідним є чітке відмежування зазначеної вище класифікаційної ознаки від поділу видів лізингу залежно від складу учасників. Оскільки деякі дослідники [6, 7, 9] при поділі лізингу за складом учасників поділяють його на прямий, непрямий та зворотній, аргументуючи це тим, що при прямому та зворотному лізингу беруть участь два суб'єкти, а при непрямому (опосередкованому) – три. А інші – на двосторонній та багатосторонній. Останній поділ, на нашу думку, є більш доцільним.

Отже, *за складом учасників*, слід розрізняти:

- двосторонній лізинг, в якому беруть участь два суб'єкти: лізингодавець та лізингоодержувач;
- багатосторонній, якому беруть участь три чи більше учасників.

Також доволі дискусійним є поділ лізингу за терміном дії договору та ступенем окупності об'єкта лізингу. За даною класифікацією більшість дослідників розрізняють фінансовий та оперативний лізинг.

Суперечливість полягає у тому, що деякі дослідники заперечують поділ лізингу на оперативний та фінансовий, аргументуючи це тим, що при такій операції відсутня участь продавця (постачальника) предмета лізингу, а тому відсутня обов'язкова ознака лізингу, а саме обов'язок лізингодавцю придбати майно у визначеного продавця відповідно до вказівок лізингоодержувача. Але повернувшись до визначення сутності лізингу у законодавчих актах України, слід зазначити, що лише у ЗУ «Про ФЛ» йдеться про «зобов'язання лізингодавцю набути у власність річ у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов» [4], але ж варто зауважити, що в Законі дається визначення саме фінансового лізингу, а про оперативний взагалі не йдеться. В свою чергу варто відзначити те, що об'єктом лізингу може бути неспоживна річ, що віднесена відповідно до

законодавства до основних фондів. Звідси випливає, що лізингова діяльність здійснюється виключно в сфері господарювання, а отже зазначена діяльність повинна регулюватися Господарським кодексом.

В Господарському кодексі про оперативний лізинг також не йдеться, але у визначенні лізингу говориться про те, що у лізинг передається майно «що належить лізингодавцю або набувається ним у власність (господарське відання) за дорученням чи погодженням лізингоодержувача у відповідного постачальника (продавця)» [1]. Отже, ні про яку обов'язковість придбати майно у визначеного лізингоодержувачем виробника (постачальника) мова не йде, а навпаки – йдеться про можливість передачі у лізинг майна, що вже належить лізингодавцю. Те ж саме ми бачимо і у Цивільному кодексі [2]. Щоправда, і про такий вид лізингу, як оперативний, ні в Господарському, ні в Цивільному кодексі не йдеться.

Єдиним законодавчим актом, де міститься визначення оперативного лізингу, є Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств», про який вже йшлося вище.

Отже, можна зробити висновок, що купівля майна лізингодавцем на замовлення лізингоодержувача не є обов'язковою ознакою лізингової операції. Також необхідно зазначити, що це і не є відмінною характеристикою між фінансовим та оперативним лізингом, оскільки об'єктом оперативного лізингу також може бути майно, придбане на замовлення лізингоодержувача.

Основною відмінністю між фінансовим і оперативним лізингом є те, що при фінансовому лізингу об'єкт лізингу по закінченню дії договору переходить у власність лізингоодержувача, а при оперативному залишається лізингодавцю. А отже, за термін дії договору фінансового лізингу вартість об'єкта лізингу виплачується повністю, а при оперативному лише частково.

Також для фінансового лізингу характерним є термін дії договору наближений до терміну амортизації об'єкта лізингу. При оперативному ж лізингу цей термін є значно коротшим від строку амортизації.

За своєю природою оперативний лізинг дуже близький до оренди. Але об'єктами оперативного лізингу можуть бути лише основні засоби, що є принциповим для лізингової діяльності загалом. Також відмежування оперативного лізингу від оренди має позитивний вплив на бухгалтерську та фінансову звітність, яка є підґрунтям для податкового обліку.

Отже, на нашу думку, абсолютно обґрунтованим є виділення оперативного лізингу як виду лізингу.

Тому за *терміном дії договору та ступенем окупності об'єкту лізингу* слід розрізняти:

- фінансовий лізинг;
- оперативний лізинг.

Окрім перерахованих вище класифікаційних ознак, існує ще чимало інших. Всі вони мають важливе значення для організації цілеспрямованої практичної роботи у сфері лізингових відносин. Але з приводу зазначених класифікацій суттєвих суперечностей не виникає, тому на нашу думку доцільним буде їх перерахувати з деякими лише коментарями.

За способом фінансування розрізняють:

- лізинг за рахунок власних коштів, який передбачає використання власного капіталу лізингодавця для фінансування лізингових програм;

- лізинг за рахунок залучених коштів, при якому лізингодавці для фінансування великих і дорогих лізингових проектів залучають кошти у інших суб'єктів (банків, фінансових компаній). Кредитів може бути як один, так і декілька. Варто зазначити, що у старішій редакції ЗУ «Про лізинг» була встановлена вимога, за якою лізингодавцю дозволялось залучати позику на суму до 80 % переданих в лізинг активів. На даний час у законодавстві подібні обмеження відсутні;

- роздільний лізинг – це такий вид фінансування лізингової операції, який полягає у тому, що лізингодавець при купівлі об'єкта лізингу сплачує не всю суму за рахунок своїх коштів, а лише частину. Інша частина вартості сплачується за рахунок залучених коштів на умовах участі на паях. На таких же умовах може взяти участь і виробник (постачальник) об'єкта. Таким чином, борг виплачується в міру отримання лізингових платежів протягом усього строку лізингу. Доречно додати, що в розвинених країнах понад 85 % всіх лізингових угод здійснюються через роздільний лізинг.

За сектором ринку:

- внутрішній лізинг, при якому лізингодавець, лізингоодержувач та інші суб'єкти, що беруть участь в лізинговій операції, перебувають в одній країні;

- зовнішній (міжнародний) лізинг має місце, якщо хоча б один із суб'єктів є нерезидентом. В свою чергу цей вид доцільно поділити на такі підвиди:

• експортний лізинг, за якого лізингодавець в межах своєї країни купує об'єкт лізингу, а передає в лізинг його лізингоодержувачу, що знаходиться за кордоном;

• імпорتنний лізинг, за якого лізингодавець купує об'єкт у іноземного виробника (постачальника), після чого надає його вітчизняному лізингоодержувачу;

• транзитний лізинг, за якого лізингодавець із однієї країни купує майно у іноземного виробника (постачальника), після чого передає його у лізинг іноземному лізингоодержувачу з третьої країни.

За об'єктом лізингової угоди:

- лізинг нерухомого майна, де об'єктом лізингу виступає нерухоме майно, яке купується або будується лізингодавцем, після чого передається у лізинг лізингоодержувачу. Також до цього виду лізингу відносять і лізинг земельних

ділянок. Але згідно з чинним законодавством України земля не може бути об'єктом лізингу;

- лізинг рухомого майна, де об'єктом лізингу виступає рухоме майно (обладнання, транспортні засоби, комп'ютери тощо).

За об'ємом сервісного обслуговування:

- чистий лізинг, за якого всі витрати пов'язані з експлуатацією, ремонтом та страхуванням майна, що було передано в лізинг, несе лізингодавець;

- повносервісний лізинг, який передбачає, що лізингодавець надає комплексну систему технічного обслуговування, ремонту, страхування тощо;

- частково сервісний лізинг, який передбачає, що лізингодавець надає попередньо домовлений комплекс послуг по обслуговування об'єкта лізингу;

- генеральний лізинг, який дає змогу при тривалій і надійній співпраці лізингодавця з лізингодавцем заключати генеральну угоду по наданню лізингової лінії, по якій лізингодавець може при необхідності отримувати додаткове обладнання без укладання кожного разу нової угоди.

За характером лізингових платежів розрізняють:

- грошовий лізинг, при якому всі лізингові платежі здійснюються в грошовій формі;

- компенсаційний лізинг, який передбачає оплату лізингових платежів поставкою продукції, що виготовляється на взятому в лізинг обладнанні, або наданням послуг;

- змішаний лізинг, що полягає у поєднанні грошової форми виплати та компенсаційної;

За намірами учасників:

- терміновий (одноразовий) лізинг, який передбачає одноразову передачу об'єкта в лізинг на певний термін;

- поновлювальний (револьверний) лізинг, при якому передбачена періодична заміна обладнання на заявку орендаря новими, більш сучасними об'єктами того ж роду, або на обладнання, яке згідно з технологією необхідне лізингодавцю на наступному етапі виробничого циклу;

За ступенем новизни майна:

- лізинг нового майна передбачає передачу у лізинг майна, що ще не було у використанні;

- лізинг вживаного майна (повторний лізинг) передбачає передачу у лізинг майна, яке вже було у використанні або було раніше передане в лізинг, а потім повернуте лізингодавцю;

За відношенням до податкових пільг:

- дійсний лізинг, який відповідає діючому законодавству і економічному змісту лізингу;

- фіктивний лізинг, який використовується з метою збільшення прибутку, за рахунок передбачених пільг;

Необхідно зазначити, що з розвитком лізингових відносин та з ростом ролі лізингу у процесі оновлення основних фондів у фактично всіх сферах національного господарства, зростає зацікавленість до лізингу з боку всіх суб'єктів національного господарства. Тому виникає необхідність провести класифікацію за суб'єктами, що здійснюють лізингову діяльність.

За суб'єктами, що здійснюють лізингову діяльність:

- лізинг, здійснюваний лізинговими компаніями;
- лізинг, здійснюваний банківськими лізинговими компаніями;
- лізинг здійснюваний дочірніми компаніями виробника обладнання (вендерний лізинг);
- державний лізинг.

У наукових дослідженнях трапляються і інші види лізингу, які фактично є різними поєднаннями ознак досліджених вище видів або є, на нашу думку, не важливими для практичної роботи у сфері лізингових відносин.

Загалом слід зауважити, що означена класифікація до лізингових операцій дасть можливість не лише чітко окреслити та обґрунтувати теоретично і практично застосовувати їх у практиці господарювання, а й дати більш ґрунтовне визначення лізингу з метою виокремлення його сутнісних ознак, на відміну від оренди та кредиту.

Висновки. В Україні на сьогоднішній день склалися основні передумови розвитку лізингу: створено основу інфраструктури ринку лізингових послуг; сформовано первинну законодавчу базу щодо врегулювання лізингової діяльності; організаційно оформлено методичні основи з побудови взаємовідносин суб'єктів лізингової діяльності. Проте слід зауважити, що сформовані елементи ринку лізингових послуг та лізингової діяльності загалом не забезпечують ефективного і раціонального використання лізингу як інструменту відтворення засобів виробництва на вітчизняних підприємствах. В першу чергу, це пов'язано з недосконалістю теоретичного підґрунтя для визначення сутності та видової характеристики лізингових операцій. Саме це унеможливає теоретичне дослідження та практичне застосування лізингу як дієвого інструменту оновлення засобів виробництва не лише окремих підприємств, а й національного господарства загалом. Крім того, це перешкоджає дієвому врегулюванню лізингових відносин.

Науковою новизною статті є визначення сутнісних характеристик лізингу для побудови комплексної класифікації видів лізингових операцій, що враховує основні економічні та юридичні ознаки останніх і дає можливість більш чітко їх структурувати, а також у подальшому застосувати у процесі вдосконалення лізингового законодавства України в частині регулювання ним видів і форм лізингу.

В той же час слід зауважити, що з метою подальшого розвитку лізингового законодавства, теорії та практики його оптимального

застосування, визначення пріоритетних галузей та сфер його державної підтримки потрібно здійснювати орієнтацію на норми міжнародного права, методики та методології практичного обґрунтування доцільності того чи іншого виду лізингу, а також інтереси всіх сторін, що беруть участь у лізинговій діяльності, враховуючи економічний стан підсистем національного господарства.

Література

1. Господарський кодекс України – Режим доступу: www.rada.gov.ua
2. Цивільний кодекс України– Режим доступу: www.rada.gov.ua
3. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» – Режим доступу: www.rada.gov.ua
4. Закон України «Про фінансовий лізинг – Режим доступу: www.rada.gov.ua
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» – Режим доступу: www.minfin.gov.ua
6. Барабаш А.Г. Правове регулювання лізингових відносин в Україні : дис. ... д-ра екон. наук : 08. 00. 04. / А.Г. Барабаш – Х.: УкрДАЗТ, 2007. – 30 с.
7. Гришко Н. Щодо питання класифікації лізингу в Україні / Н. Гришко, О. Кунченко // Економічний аналіз. – 2008. – № 19. – С. 24–29.
8. Горемыкин В.А. Лизинг: учебник / В.А. Горемыкин. – Изд. 2-е, исправ. и доп. – М.: Информационно-издательский дом «Филтнь»; Информцентр XXI века, 2005. – 944 с.
9. Іванишин В.В. Роль лізингу в забезпеченні сільськогосподарських підприємств засобами механізації / В.В. Іванишин. – К.: ІАЕ УААН, 2003. – 294 с.
10. Топішко Т. І. Проблеми класифікації видів лізингу / Т.І. Топішко // Науковий вісник Волинського нац. уні-ту імені Лесі Українки. – 2008. – № 7. – С. 181–190.